DWUDZIESTE ÓSME SPRAWOZDANIE KOMITETU OCHRON DLA MAŁYCH DZIECI W KRAKOWIE

z roku 1875.

KRAKÓW,
nakładem Komitetu Ochron dla małych dzieci.

W DRUKARNI UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem Ignacego Stelcla.
1876.

I.

Ochrony dla małych dzieci uzyskały trwałe istnienie w rzędzie instytucyi naszego czasu. Uderzać musi wielka ilość dzieci do nich uczęszczających, równie jak chętne i mnogie na ich utrzymanie składanie darów. W miastach znalazły się środki do urządzenia Ochron nietylko dobrze, ale nieraz nawet wzorowo. Może jednak im więcéj Zakłady te po miastach w wygodnych i umyślnie do tego przeznaczonych lokalach są umieszczone, im lepiéj są urządzone, tém więcéj wydaje się trudném zakładanie onych w mniejszych ogniskach ludności, i widok Ochronek będących przykładem czystości, porządku i dostatniego zaopatrzenia, odstraszyć mógłby tych, którzy bez znacznego nakładu, więcéj na ustroniu, dziatkom Ochronę daćby pragnęli. Jednakże na wsi Ochrona tak potrzebna, na wsi dzieci małe tak bardzo bywają opuszczone że mała Ochronka największą im przysługę oddać może. Na wsi dziecię do lat 6ciu lub 7miu, nawet do posługi domowéj jeszcze niezdolne, najłatwiéj z Ochrony korzystaćby mogło; na zdrowem wprawdzie powietrzu się wychowuje, ale z resztą i moralnie i fizycznie zupełnie bywa zaniedbanem; rodzice między ciężką pracą a odpoczynkiem jeźli im rozrywką częstokroć odurzającą, niemają czasu do zajęcia się własnemi dziećmi, a te wałęsające się, albo naprzykrzone i w nieporządku, albo zamknięte same w izbie, ulegają najrozmajtszym wypadkom a nieraz i ogólnego nieszczęścia pożaru stają się przyczyną. Jak wielka śmiertelność

między dziećmi wiejskiemi, a jak często zwątlenie sił umysłowych na całe życie, któremu szkoła zaradzić niemoże, pochodzi z tych lat pierwszego dzieciństwa od 2ch do 4ch lat, i zupełnego w tym czasie zaniedbania!

Uprzedzać się nie należy aby Ochrona na wsi zbyt trudnem była zadaniem, i nie zapominać że jak życie wiejskie jest prostem, tak téż i całe urządzenie takiego przytułku dla małych dzieci wiejskich może być prostem, a niemniéj odpowiedzieć celowi. Każda nieco większa gmina nasza, gdyby mieszkańcy jéj pojmowali pożytek własnych swych rodzin mogłaby urządzić i utrzymywać taki przytułek. Jedna izba czysta z ogródkiem i jedna kobieta roztropna i bogobojna wystarczą na to aby już istniała Ochronka wiejska z pożytkiem dla rodzin i dla dzieci. Jeśli gminy niepojmują jeszcze tego pożytku ani znają środków do jego osiągnięcia, jeżeli pouczanie i zachęta ze strony tych którzy do tego mają prawo i obowiązek, dalekie tylko obiecywać mogą nadzieje, to żyje nieprzerwanie dobroczynność chrześciańska, która część zadania jaka na nią przypada spełnić powinna i z pewnością może. Wszakże ta dobroczynność potrzebuje i ma powinność niemniéj jak w miastach objawić się wśród społeczności wiejskiéj, która mimo zmian zaszłych w stosunku gmin i dworów istnieć nie przestaje, i na utrzymaniu jéj w jedności tak wiele zależy. Zbawienne téj dobroczynności działanie nigdy ustać niepowinno jak w miastach tak i na wsi; — to co światlejsze i co żywiéj zdolne rozniecić w sobie zacne i szlachetne uczucia, musi dążyć do oświecenia drugich, do zagrzania i do zjednoczenia społeczeństwa w duchu religijnéj miłości. Dwory nasze posiadają jeszcze skarby tych uczuć; za staraniem jednéj osoby która własnemu sercu zadość uczyni przykładając rękę do dzieła tak zbawiennego, przy pomocy plebana miejscowego, prosty pierwszy zawiązek przytułku dla dzieci powoli, a bez odstąpienia od właściwej dla niego prostoty, spełniać będzie nietylko już pierwsze zadanie ochronne, ale i wysokie zadanie wychowawcze, które w zakresie macierzyńskiéj troskliwości Ochrony przyjmują na siebie. Izba zapełni się przedmiotami mogącemi obudzić zajęcie w dzieciach;

zabrzmi pieśniami które tak doskonale działają na młode dusze, na umysły i serca, pomnożą się sposoby prowadzenia, nauczki odpowiednie, i osiągnie się ten skutek ważny, że młode pokolenie przez pierwsze lata dziecinnego wieku nie zostanie rolą zupełnie odłogiem leżącą w której następnie i szkoła nawet jak w dzikim zupełnie gruncie mało co do rozwoju doprowadzić zdoła.—

Jest temu około lat 20 jak znakomici myśliciele, August Cieszkowski i Adam Goltz obywatel w królestwie polskiem pisali wymownie o Ochronach wiejskich zachęcając do ich zakładania. Pismo ostatniego (Warszawa 1860) głównie miało za cel okazać jak łatwo przy dobrych chęciach zjednać wsi naszéj błogosławieństwo posiadanie Ochrony dla małych dzieci. Od tego czasu niewiele rozpowszechniły się jeszcze Ochrony wiejskie, mianowicie w naszym kraju, — a trudności odtąd nie zwiększyły się, ale owszem ułatwienia się pomnożyły. Większa liczba Ochron w miastach okazuje przykłady, dostarczyć może objaśnień i wskazówek potrzebnych, a nawet służyć może za miejsce przygotowania dla osób któreby do prowadzenia Ochrony usposobić się chciały. Większa téż jest ilość osób obeznanych ze sposobem utrzymywania dzieci w Ochronach, większa ilość pism w tym przedmiocie, a wreszcie, posiadamy u siebie w kraju naszym instytucyę, któréj głównem zadaniem jest kształcić w pośród samego ludu wiejskiego przewodniczki Ochrony, obok tego że inne zgromadzenia zakonne żeńskie podejmują się także prowadzenia Ochron na wsi. Pismo wyżéj wspomnione z r. 1860 już wtedy z największem o takich przewodniczkach mówi uznaniem; naówczas znane były one tylko w Księstwie poznańskiem, teraz w Galicyi są dwa miejsca z których rozchodzą się one po krótkiem przygotowaniu, wracając do ludu z którego wyszły. Instytucya ta na tle religijnem wydaje zadziwiające owoce jakich tak wiele wzrosło na łonie religii naszéj i kościoła.

Służebniczki Maryi jest ich nazwa i pierwszem zadaniem ich jest pielęgnowanie dzieci wiejskich w Ochronkach.—Dziewice wiejskie czynią ślub czystości i ubóstwa na trzy lata, zwykle mieszkają po trzy razem; obok posługi dla dzieci odwiedzają i pielęgnują chorych, pracują

w polu z ludem, dzieląc wszystkie jego znoje, zachowując ten sam sposób życia i ubiór najprostszy, a są dla ludu wzorem pilności, religijnego i moralnego życia.— Przy tych wszystkich warunkach do pozyskania zaufania ludu wiejskiego i wywierania nań dobroczynnego wpływu, służebniczki Maryi przecież najszczególniéj poświęcone są dzieciom. Przez rok jeden kształcą się do tego zawodu, — następnie udają się tam dokąd są powołane, gdzie zapewnione im zostanie miejsce i najskromniejsze utrzymanie które jeszcze pracą rąk własnych uzupełniają.— W bliskości naszego Krakowa mamy także od kilku lat sposobność sprawdzić wpływ ich prawdziwie dobroczynny, przywiązanie i szacunek które wzbudzić umieją; dzieciom i rodzicom równie miłe i pożyteczne. W Pisarach pod Krzeszowicami jest Ochronka o któréj mówimy, Ochronka wiejska w całém znaczeniu tego wyrazu, przez to właśnie najlepsza że uboga, że założeniu jéj przewodniczyła nie obfitość środków, lecz szczególnie trafność w obmyśleniu i dokonaniu tego co dla ludu wiejskiego jest najstosowniejszém. Dla tego téż Ochronka taka stanowi dla nas przykład jak dalece małemi środkami osiągnąć można cel tak pożądany rozciągnięcia skutecznéj opieki nad zaniedbanemi małemi dziećmi wiejskiemi. Lud sam dobrowolnie przychodzi z pomocą takim usiłowaniom, pewnie na każdem innem miejscu gdzieby powstał taki przytułek dobroczynny dla dzieci, ogrzany podobnem ciepłem pobożności i miłości jakie Siostry służebniczki z sobą przynoszą, udział i życzliwość ludu wkrótce się objawi. A to będzie jednem z największych ułatwień do dzieła które daje się dokonać z niewielkim nakładem środków materyalnych i umiejętności, a które obfite za sobą błogosławieństwo przynieść może. —

II.

Sprawy Komitetu.

Skoro w roku przeszłym podpisanemi zostały punkta przedugodne o kupno placu przy Ulicy Piekarskiéj

na Kazimierzu Nr. 47. Dz. VIII dotąd braci Hochstimów własny, pod budowę Ochrony IV. i Zebranie ogólne Komitetu zatwierdziło takowe na posiedzeniu 12 Grudnia 1874, przyszło do skutku nabycie placu tego wraz z zabudowaniem na nim będącym. Kupno jedynie dla tego funduszom Ochron przystępne, że J. O. księżna Marcelina z książąt Radziwiłłów Czartoryska połowę realności dla celów miłosiernych przez siebie obmyślonych nabyć postanowiła, nastąpiło wspólnie za sumę 9500 z których na Komitet Ochron przypadło złr. 4500 za powierzchnię 428° 5' 9", J. O. księżna zaś zapłaciła złr. 5000 za powierzchnię 422° 2' 3" wraz z zabudowaniem istniejącem na téj części w bardzo złym stanie będącem i Komitetowi Ochron całkiem nieużytecznem. Magistrat Miasta zgodził się na podział rzeczonéj realności i utworzenie z obu parcelli oddzielnych ciał hipotecznych w skutku czego realność nabyta przez Komitet Ochron uzyskała osobny Numer 47 B. Gm. VIII. Dalsze ułatwienie kupna otrzymał Komitet przez to że Wny Józef Lasocki mając na całéj dawnéj realności zapisaną hipotecznie wierzytelność swoją w kwocie 1200 talarów pięciozłotowych srebrnych polskich, zgodził się na to aby wierzytelność takową odtąd wyłącznie na realności nowéj L. 47. B. która stała się własnością funduszu Ochron, zapisaną została.

Wszedłszy w fizyczne posiadanie nabytego gruntu na początku r. 1875. Komitet zwrócił staranie na obmyślenie planu budowy nowéj Ochrony i na sposób wykonania onego. Plan wygotowanym został przez Opiekuna Komitetu Ochron Sz. Antoniego Łuszczkiewicza i pod tegoż Opiekuna nadzorem wykonanie powierzonem zostało przedsiębiorcy godnemu zaufania, ugodzonemu kontraktem za sumę niższą od téj którą wykazał kosztorys po najściślejszem obliczeniu i obmyśleniu oszczędności. Budowa rozpoczęta w końcu maja, usilnie prowadzona postąpiła przed zimą o tyle że niektóre wewnętrzne roboty w nakrytym jeszcze wczesną jesienią, w drzwi i okna zaopatrzonym domu, prowadzonemi być mogły jeszcze w miesiącach listopadzie i grudniu. Suma kosztorysem objęta wynosiła złr. 8041 Na popęd budowy wypłacono

zgodnie z warunkami kontraktu do końca roku 1875 złr. 6000.

Spełniając przedewszystkiem w urządzeniu téj Ochrony na Kazimierzu zobowiązanie wzięte razem z przyjęciem daru ś. p. księdza Biskupa Łętowskiego Komitet na wydatki zakupna placu i budowy Ochrony w pierwszym rzędzie położył dar wspomniony złr. 6500 w Oblig. indemnizacyjnych wynoszący, w ręku Komitetu od roku 1867 zostający.

Następnie postanowił ściągnięcie mniejszych funduszów hipotecznych które jeszcze w złotych polskich dawnemi czasy zapisanemi zostały, jakoto fundusze Alexego Wężyka, Franciszka Hahna, Anny Szastrowéj, w dalszym ciągu zaś fundusze Karola Treuttlera, Franciszka i Bartłomieja Ciesielskich. Wszystkie te fundusze przez użycie ich na cel budowy nie stracą wcale charakteru funduszów stałych ani odrębności swojéj, lecz pozostaną w księgach Komitetu i w wykazie majątku Ochron z właściwem sobie mianem i tytułem przeznaczenia zapisane. Użytemi dotąd zostały oprócz funduszu ś. p. Biskupa Łętowskiego, fundusze Alexego Wężyka oraz Franciszka i Bartłomieja Ciesielskich.

Po bolesnéj stracie jaką przez zgon Hr. Cecylii Małachowskiéj Opiekunki głównéj w tym roku poniosły Ochrony, Hr. Helena Małachowska dla uczczenia pamięci Swéj siostry i spełniając jéj intencyę, złożyła na fundusz Ochron krakowskich złr. 5000 w gotowiźnie. Komitet z tém większą wdzięcznością przyjął dar ten wspaniały iż Szanowna dawczyni zezwoliła z góry aby część tego funduszu jeśli okaże się potrzeba użytą była na pokrycie kosztów budowy nowego domu Ochrony IV któréj zgasła pani była szczególną Opiekunką.

Znaleziony przy kopaniu fundamentów pod dom Ochrony IV dukat Władysława II. króla węgierskiego z wieku XV złożonym został do zbiorów Akademii Umiejętności w Krakowie.

Inne jeszcze dary spotkały fundusz Ochron w ciągu ostatniego roku. Zmarły w Krakowie dnia 12 Sierpnia 1874 Szanowny Józef Dąbkowski zapisał testamentem z 15 Stycznia 1871 na ręce Ochron dla małych

dzieci chłopców i dziewcząt w Krakowie, legat w sumie 4000 złr. w listach Zastawnych 4% galicyjskiego Towarzystwa kredytowego. Egzekutorowie jego ostatniéj woli zezwolili w obec Sądu, ażeby legat ten wypłacono listami Zastawnemi według ich kursu, do wysokości 4000 złr. (około 5300 złr. listami zastawnemi) jednak tłumacząc odnośny ustęp testamentu wypowiedzieli zdanie, że testator obdarowując Ochrony dla małych dzieci, miał na myśli także Zakład osierociałych chłopców Św. Józefa; w skutek czego Komitet Ochron z egzekutorami testamentu ś. p. Józefa Dąbkowskiego w ten sposób się porozumiał że Zakład Św. Józefa ma korzystać z tego legatu z czterema Ochronami w równéj części, tak iż otrzyma piątą część onego. Wydanie legatu, o co podanie do Sądu wniesiono nastąpi wkrótce.

W roku 1874 także ks. Piotr Pękalski ostatni z kanoników Grobu Św. w Polsce zgasły w bardzo późnym wieku swego świątobliwego żywota, przykładawszy się przez znaczną liczbę lat rocznym datkiem do utrzymania Ochron zostawił temu Zakładowi Obligacyę Indemnizacyjną Nr. 373 na złr. 1000., którą Komitet do rąk swoich w Styczniu 1875 odebrał.

Szanowny Jan Franciszek Fiszer złożył jako fundusz dla Ochron małych dzieci sumę złr. 500 — gotowizną, który to dar pomnożył środki mogące być użytemi na budowę nowéj Ochrony IV. Szanowny Lasocki Józef złożył znowu od nieznajomego Obywatela X. 100 złr. w kasie Oszczędności tymczasowo ulokowane. Szanowny Kasper Molęcki ofiarował Ochronom los pożyczki Miasta Krakowa za złr. 20.

W sprawie domu Ochrony I. o którego sprzedanie Rządowi starał się Komitet z powodu wystawienia w sąsiedztwie kliniki lekarskiéj z prosektoryum anatomicznem, wprawdzie nadeszło w Czerwcu 1875 nowe wezwanie Władzy rządowéj o złożenie deklaracyi zawierającéj cenę kupna i bliższe warunki, a Komitet bardzo umiarkowane swoje warunki ponowił, — lecz odtąd żaden dalszy skutek nienastąpił. Tylko od strony kliniki wybudowano kosztem skarbu wysoki mur graniczny oddzielający dziedziniec kliniczny od ogrodu Ochrony. W Ochronie zaś pier-

wszéj konieczne reparacye nie mogły już być dłuzéj wstrzymane i dość znacznym kosztem wykonanemi być musiały.

Rzut oka na tegoroczny obrót funduszów przeznaczonych na utrzymanie Ochron okazuje znaczny przyrost funduszów stałych, coraz więcéj ubezpieczających istnienie Ochron krakowskich w liczbie ich dotychczasowéj, jakkolwiek daleko jeszcze do tego aby obejść się mogły bez corocznego dokładu szczodrobliwych jałmużn na opędzenie potrzeb bieżących, którym częściowo każdego roku przychodzi w pomoc zasiłek rządowy i Gminy M. Krakowa. Takie jałmużny czyli dary jednorazowe okazują w tym roku daleko mniejszą cyfrę niż w latach poprzednich; okoliczności niedozwoliły urządzić taką zabawę towarzyszką jaką w innych latach Szanowne damy nasze z poświęceniem trudu Swego urządzały. Przez samo atoli wybudowanie nowego domu na Ochronę IV. już dochód Ochron gotowy i stały zmniejszy się; Ochrona będzie daleko odpowiedniejsza celowi i lepiéj urządzona, Komitet Ochron wykona warunek do daru ś. p. ks. Biskupa Łętowskiego przywiązany, lecz posiadanie własnego domu będzie znacznie kosztowniejszem niż najmowany dotąd w téj części miasta od ks. Augustyanów lokal. Dla tego téż będziemy musieli prosić i daléj o skromne datki dla Ochron małych dzieci obok tych znakomitych darów które założyły podstawę ich bytu. Ogólnie biorąc całą historyę istnienia tego zakładu, wraz z ostatnim rokiem lat teraz już 30, nie można jak tylko być przejętym najżywszą wdzięcznością Opatrzności za błogosławieństwo udzielone temu przedsięwzięciu, — pomyślność ta nadgradza sowicie usługi zarządowi jego poświęcone.

Kontrola uczęszczania dzieci do Ochron w r. 1875. okazuje ilość z całego roku obecnych 60234, z pomiędzy tych 5685 niepobierających obiadu w Ochronie, zatem 54549 porcyj żywności rozdanych dzieciom, według czego koszt jednéj porcyi wypada nieco więcéj jak cent. 2, 9. t. j. nie całe 3 centy na jedno dziecko. Ogólnie ilość dzieci w tym roku była mniejszą o $^1/_{12}$ część jak w roku poprzednim, z powodu kilkakrotnie panujących chorób dziecinnych mianowicie choroby oczów, i z powodu wcześnéj i bardzo mocnéj zimy w dwóch ostatnich miesiącach roku.

III.
Ruch dzieci.

Ochrona I. Św. Kajetana na Wesołéj.

Z r. 1874	zostało	chłopców	49	dziewc.	50	razem	99
W r. 1875	przybyło	„	23	„	30	„	53
							152
„ „	ubyło	„	31	„	24	„	55
		Zostaje na rok 1876				„	97

Ochrona II. Św. Stanisława na Kleparzu.

Z r. 1874	zostało	chłopców	60	dziewc.	88	razem	148
W r. 1875	przybyło	„	45	„	42	„	87
							235
„ „	ubyło	„	48	„	44	„	92
		Zostaje na rok 1876				„	143

Ochrona III. Św. Józefa na Piasku.

Z r. 1874	zostało	chłopców	47	dziewc.	49	razem	96
W r. 1875	przybyło	„	31	„	28	„	59
							155
„ „	ubyło	„	18	„	19		37
		Zostaje na rok 1876				„	118

Ochrona IV. Św. Elżbiety na Kazimierzu.,

Z r. 1874	zostało	chłopców	28	dziewc.	33	razem	61
W r. 1875	przybyło	„	11	„	9	„	20
							81
„ „	ubyło	„	10	„	16	„	26
		Zostaje na rok 1876				„	55

IV.

Skład Komitetu.

W tem miejscu według zwyczaju od wielu lat oddajemy część pamięci zgasłych z grona Komitetu Opiekunów Ochron, którym należy się wdzięczność i od tych którzy wspólnie krzątają się około tego Zakładu, i od tych którzy z niego korzystają. Opłakujemy w ubiegłym roku 1875 stratę Opiekunki Głównéj Hr. Cecylii Małachowskiéj zmarłéj 7. Czerwca, a długi żal po niéj zostaje, albowiem Pani ta całem sercem była Opiekunką Ochron naszych, i do pomyślności ich przez długi szereg lat w bardzo znacznéj części się przyłożyła. Nie tylko uczuciem zawsze im była życzliwa, ale także przemyśliwała o ich dobru; przynosiła im ze swéj strony nietylko ofiarność, ale i troskliwość macierzyńską dla dzieci. W późnym już była wieku a odwiedzała Ochrony kiedy tylko mogła, zaopatrywała dzieci, — wywiadywała się o potrzeby, funduszom Ochron nietylko dodawała hojnie, ale i wyjednywała nieraz znaczne źródła dochodu. Jeszcze i po zgonie, dobrodziejstwo znaczne, jedna z największych ofiar jakie otrzymały nasze Ochrony, w Jéj imieniu zasiliła fundusze tego Zakładu. Dobroczynność Jéj na wszelkie strony znaną była w Krakowie. My w tem miejscu przekazujemy pamięć i wdzięczność dla Niéj mieszkańcom tego Miasta, którego ubogiemi dziatkami tak chętnie się zajmowała. Ś. p. Hr. Cecylia Małachowska od roku 1874 była Opiekunką Ochron, zatem lat 21; Opiekunką główną była od roku 1870. Komitet zgromadzony w dniu 12 Grudnia na pełne posiedzenie jednomyślnie zaprosił i usilną prośbą skłonił Hr. Helenę Małachowską będącą już od r. 1852 Opiekunką Ochron aby opróżnione miejsce zajęła. — Na temże posiedzeniu wybranym został na Opiekuna Członek Dr. Władysław Markiewicz Sekretarz Komitetu.

Skład Komitetu z końcem 1875 jest następujący:

Opiekunka główna hr. Helena Małachowska.

Opiekunki: 1. Helclowa Anna. 2. Hallerowa Julia. 3. Jakubowska Józefa. 4. Jastrzębska Marya. 5. Lasocka Felicya. 6. Potocka hr. Katarzyna. 7. Rutkowska Lucyna. 8. Rzewuska Taida. 9. Szlachtowska Helena (zast. Op. gł.) 10. Węglińska Apolonia. 11. Woźniakowska Helena.

Opiekun główny . . . .

Opiekunowie: 1. Dunajewski ks. kan. 2. Kremer Aleksander. 3. Krywult Adam (kontroler) 4. Łuszczkiewicz Antoni. 5. Makowski Michał (kassyer) 6. Markiewicz Władysław 7. Muczkowski Stefan. 8. Paszkowski Franciszek (zast. Op. gł.) 9. Rydzowski Andrzéj. 10. Ściborowski Władysław. 11. Weigel Ferdynand. 12. Wodzicki hr. Roman.

Zastępcy Opiekunów Friedlein Józef. Ks. Spithal Roman.

Opieka szczegółowa Ochron. *Ochrona Isza* Węgleńska Apolonia. Ks. Dunajewski. Albin. *Ochrona IIga* Rzewuska hr. Taida. Kremer Aleksander. *Ochrona IIIcia* Małachowska hr. Helena. Paszkowski Franciszek. Weigel Ferdynand. *Ochrona IVta* Potocka hr. Katarzyna. Ściborowski Władysław.

Opiekę lekarską podjęli się pełnić: W Ochronie I. i IVéj Dr. Ściborowski. W Ochronie II. Dr. Kremer W Ochronie III. Dr. Janikowski.

V.

Majątek Ochron.

Majątek Ochron stanowią:

1. Nieruchomości.

1. Dom wraz z ogrodem „pod Wandą“ zwany, na przedmieściu Wesoła pod L. 141 Dz. VI. położony, na którego zakupno, oraz odnowienie, oprócz sum zebranych dawniej przez szanowne Towarzystwo Do-

broczynności w Krakowie, użytemi zostały następujące fundusze stałe:

a) Złp. 1000 z zapisu Jana Styczyńskiego.
b) „ 1200 z daru JEKs. ks. Schindlera Jana.
c) „ 274 gr. 24 z daru Polek w Dreznie.
d) „ 500 z daru Op. Apolonii Węgléńskiéj.
e) „ 600 z daru Wojciecha Kornela Stattlera.

2. Dom przy ulicy Krowoderskiéj na przedmieściu Piasek pod L. 44 Gm. VII. (Nr. 131 Dz. IV.) położony, po domu Schronienia dla siérót płci żeńskiéj, przez Komitet Ochron w posiadanie objęty, w r. 1867 w zupełności odrestaurowany, na którego odnowę obróconemi zostały następujące kapitały jakoto:
a) Fundusz ś. p. Kasztelana Franciszka Wężyka 1000 złp.
b) Fundusz ś. p. Ambrożego Grabowskiego 200 zł. a. w.
c) Zapis ś. p. Kunegundy Mączyńskiéj 250 zł. a. w.
d) Zapis ś. p. Teodory Czermińskiéj 250 zł. a. w.
e) Zapis ś. p. ks. biskupa Łętowskiego 750 zł. a. w.
f) Fundusz ś. p. Aleksandra Brześciańskiego przez wykonawcę jego ostatniéj woli Senatora Konstantego Hoszowskiego Ochronom przeznaczony zł. 2,500. a. w.

3. Dom przy ulicy Piekarskiéj na przedmieściu Kazimierz L. 47 B. Gm. VIII na kupionym placu przez Komitet Ochron wystawiony na którego budowę wraz z zakupnem placu użytemi zostały (do 31 grudnia 1875) następujące sumy:
a) Fundusz ks. biskupa Łętowskiego, w obl. Ind. zł. 6000 czyli po zamianie, w gotowiźnie zł. 5594.
b) Fundusz Franciszka Ciesielskiego w obl. Ind. zł. 1350, czyli po zamianie w gotowiźnie zł. 1165 25. cent.
c) Fundusz Bartłomieja Ciesielskiego w obl. Ind. zł. 300, czyli w gotowiźnie zł. 259 50. cent.
d) Fundusz imienia Aleksego Wężyka złożony przez Dra Bulikowskiego (N. 2 kap. hip.) zł. 125.
e) Fundusz Jana Franciszka Fiszera zł. 500.
f) Z funduszu ś. p. hr. Cecylii Małachowskiéj opiekunki główněj zł. 1500.

2. Kapitały hipoteczne.

Na rzecz Komitetu Ochron ubezpieczone są następujące kapitały:

1. Na realności przy ulicy Mikołajskiéj pod L. 637 Gm. V. (Nr. 435 Dz. I.). z następujących funduszów powstały kapitał złp. 3600

a) Z zapisu ś. p. ks. Antoniego Bystrzanowskiego Dziekana Kap. Kat. Krak. złp. 3000

b) Z daru Józefa i Estery z Szembeków Głębockich złp. 500

c) Z daru Anny Popielówny, Anny Moszyńskiéj i Józefa Głębockiego złp. 100

2. Fundusz Aleksego Wężyka (przeniesiony do N. 3 nieruchomości)

3. Z zapisu ś. p. Elżbiety Skotnickiéj, ostatniéj woli rozporządzeniem z dnia 2go i 3go Sierpnia 1844 roku, na realności pod L. 267 Gm. II. Nr. 20 Dz. I.) w Rynku głównym w Krakowie położonéj, intabulowanym jest obowiązek właścicieli opłacania rocznie na rzecz domów Ochron kwoty 1000 złp., co przedstawia kapitał złp. 20000

   Uwaga. Wedle osnowy tegoż testamentu „fundusz ten nigdy i przez nikogo na inną nieruchomość niema być przeniesionym, i na téj realności pozostać ma.“

4. Z daru sukcesorów ś. p. Franciszka Hahna na realności pod L. 265, Dz. I. (Nr. 401 Gm. IV.) w Krakowie przy ulicy Sławkowskiéj intabulowana suma złp. . 2000

5. Z zapisu ś. p. Anny Szastrowéj na realności pod L. 374 Dz. I (Nr 559, Gm. V.) przy placu Panny Maryi w Krakowie intabulowana suma złp. 4000

6. Fundusz ś. p. hr. Adama Potockiego na domu pod L. 58 Gm. VIII na Piasku, hipotekowany złr. a. w. 5000

7. Zapis ś. p. Wincentego Karwickiego na dochód złr. 62, 50 cent. z domu Nr. 180 przy ulicy Grodzkiéj.

3. Kapitały w Obligacyach rządowych lub innych papierach publicznych.

1. Fundusz Franciszka Ciesielskiego (przeniesiony do Nr. 3 nieruchomości)	
2. Dar obywatela miasta Krakowa niewiadomego nazwiska w dzień zaślubin JCK. Ap. Mości Franciszka Józefa I., dawniéj w oblig. pożyczki narodowej, teraz zamieniony na Rentę Państwa Nr 780,656, 780,657, 780,658, 780,659, 780,660 po 100 złr.	500
3. Fundusz ś. p. Józefa Muczkowskiego:	
a) obligacya indemnizacyjna Nr 19326 na złr.	100
b) 3 obligacyje poż. nar. po 20 złr. zamienione na Rentę: 40 złr. złączone z funduszem Grefkowiczowéj (11) przy Nr 762,600 na złr. 100, oraz Nr. 132,420 i 132,430 na złr. 10 bez kuponów	20
4. Fundusz ś. p. Heleny Hallerownéj w obligacyach indemnizacyjnych Nr 3147 i 2,186, każda po 500 złr. razem . . .	1000
5. Fundusz hr. Alfredowéj Potockiéj w obligacyi indemnizacyjnéj Nr 4521 na złr.	500
6. Fundusz ś. p. Klary z Hahnów Rygerowéj, w obligacyi indemnizacyjnéj Nr 4398 na	500
7. Fundusz ś. p. Wojciecha Paszkowskiego w obligacyach indemnizacyjnych . . . a mianowicie Nr 16,443 i 18,590 po 100 złr. Nr 4213 na złr. 50.	250
8. Fundusz ś. p. Tomasza Świetlika, dawniéj w obligacyi pożyczki narodowéj, teraz, w Rencie Nr 291,878 na złr. 100, oraz Nr 139,386 i 139,387 na złr. 10 bez kuponów	120

9. Fundusz Bartłomieja Ciesielskiego (przeniesiony do Nr 3 nieruchomości).
10. Fundusz Józefa Żabińskiego, w obligacyi indemnizac. Nr 15,409 na złr. 100
11. Fundusz ś. p. Julii z Szembeków Grefkowiczowéj dawniéj w obligacyach pożyczki narodowéj, teraz w Rencie Nr 762,599 na złr. 100 i złr. 60 złączone z fund. Muczkowskiego (3 ad *b*) w Nr 762,600 na złr. 100 200
12. Fundusz po b. domu Schronienia dla sierót płci żeńskiéj w liście zastawnym galicyjskim Ser. IV, Nr 377 na złr. 500 w depozycie c. k. kassy zbiorowéj podatkowej zachowany złr. 500
13. Fundusz ś. p. ks. Tomasza Szczepanowskiego, w obligacyi indemnizac. okręgu rządowego krakowskiego winkulowanéj Nr 1300 Lit. A. na złr. 250
wskutek wyraźnego zastrzeżenia dawcy w depozycie Arcybr. Miłosierdzia i Banku Pobożnego w Krakowie zachowany.
14. Fundusz Jana Nepomucena Waltera (syna) ku uczczeniu ś. p. Jana Waltera ojca, wniesiony w listach zastawnych Królestwa Polskiego w kwocie złp. 1,500 a mianowicie: listy zastawne 3 Okresu, IIéj Seryi Nr 225,561 na 150 rubl. srb. i Nr 260,465 na 75 rbs. czyli złp. 1500.
15. Fundusz ś. p. Jana Gralewskiego w listach zastawnych Królestwa Polskiego Nr 50,140 na rsr. 150 czyli złp. 1000 oraz oblig. indem. Nr 337 na złr. 50
16. Fundusz ś. p. Jana Kant. Wenzla w listach zastawnych galicyjskich po 100 złr. w. a. Nr 19,049, 21,084 200
oraz obligacya indemnizacyjna Nr 2,897 na złr. 50

17. Fundusz Kaspra Mułęckiego, los loteryjny Arcyksięcia Rudolfa Nr 9, na złr. . . . 10
Ofiarowany na pamiątkę 25-letniéj rocznicy Ojca św. Piusa IX los Bukareszt-ski Nr 050 na fr. 20., oraz los pożyczki M. Krakowa na złr. 20.
18. Fundusz biskupa Łętowskiego (przeniesiony do Nr 3 nieruchomości).
19. Fundusz ś. p. Karola Treutlera w obligacyach indemn. Nr 5360 na 1000 złr. Nr 1015, 2308, 5095, 17,076 po 100 złr. razem 1400
oraz w książeczce kasy Oszczędności w Krakowie 17
20. Fundusz ś. p. Zenona i Bronisława braci Jakubowskich, w obligacyach indemnizac. okręgu rządowego lwowskiego Nr 31,387, 24,332, po 100 złr. 200
21. Fundusz nieznajoméj osoby Y. przez Sz. Józefa Lasockiego wniesiony w kwocie 150 złr., za co zakupiono obligacye indemnizacyjne W. Księstwa Krak. Nr 1107 i 39,704 na złr. 200
22. Fundusz Juliusza Ozdoby Florkiewicza dziedzica dóbr Młoszowa obligacya indemniz. W. Ks. Krak. Nr 296 na złr. . . 500
23. Fundusz ś. p. Dr. Macieja Jakubowskiego oblig. indemn. okręgu administracyjnego lwowsk. Nr. 5622 na złr. 500
24. Fundusz ś. p. ks. Godlewskiego kan. kated. krak w ręku Przewiel. kapituły kat. krak. będący. przynoszący dochodu złr. . . . 200
25. Fundusz Leona i Taidy hr. Rzewuskich dla Ochrony Iléj na Kleparzu pod kierunkiem Sióstr Miłosierdzia, w listach zast. gal. 5 proc. Ser. III Nr 1671, 1672, 1680, 1681, 1682, 2242, 3643, po złr. 1000, razem złr. 7000
26. Fundusz ś. p. Maryana Brzezińskiego oblig. indemn. ob. ad. krak. Nr 12,019, 100

27. Fundusz p. Rozalii z Flatowów Lewensteinowéj w listach zast. 5% Król. Pols. Nr 158,473, 158, 476, 158, 482, 158,496 po Rsr. 100 razem Rsr. 400
28. Zapis ś. p. Józefy Paliszewskiéj w akcyach k. ż. Arcyksięcia Rudolfa Nr 87,857, 87,858, 87,859, 87,860, 87,861 razem złr. 1000
29. Fundusz ś. p. Anny Karasińskiéj w list. zastaw. gal. 4% Nr 16,600 i 23,740 po złr. 100 200
oraz oblig. indemn. w Ks. Krak. Nr 179 na złr. 50
30. Fundusz ś. p. ks. prałata Rozwadowskiego Op. gł. Ochron. Oblig. indemniz. Nr 3971 złr. 100
31. Fundusz ś. p. Jerzego i Julianny Bagińskich w listach zastaw. gal. 4% Nr 1045 i 12460 200
32. Fundusz ś. p. ks. Piotra Pękalskiego w obl. ind. W. Ks. Krak. Nr 373 złr. 1000
33. Fundusz Jana Franciszka Fischera złr. 500 (wpisany na domu Ochr. Nr 4713.
34. Fundusz nieznajomego X. złr. 100 wniesiony przez Sz. Józefa Lasockiego w kasie Oszczędności złożony na książeczkę Nr 18.794.
35. Fundusz ś. p. hr. Cecylii Małachowskiéj opiekunki głównéj, według jéj intencyi przez siostrę hr. Helenę Małachowską ofiarowany złr. 5000 z których kupiono listami zast. gal. 5% złr. 3000
Nr 2674, 2675, 2676 za złr. 2667 c. 90; reszta złr, 2332 c. 10 została w kasie Komitetu z przeznaczeniem na budowę Ochr. IVtéj.

4. Kapitały niezrealizowane, w posiadaniu Komitetu Ochron nie będące.

1. Z zapisu ś. p. Romana Dobrzańskiego, na realności Nr 21 Dz. 1. (Nr 340 Gm. III) w Krakowie ubezpieczona, pod dożywo-

ciem małżonki zmarłego p. Fryderyki Dobrzańskiej zostająca suma w monecie srebrnéj brzęczącéj złpol. 13000

Uwaga. Komitet Ochron z powodu ciążącego na sumie téj dożywocia, dotąd żadnych od niéj nie pobiera procentów.

2. Ś. p. Marya z Wielogłowskich Stobnicka ostatniéj swéj woli rozporządzeniem z daty Kraków 26 Sierpnia 1864 r. przekazała dla Ochron 500 rsr., która to suma zostaje pod dożywociem pana Feliksa Stobnickiego. Legat ten ubezpieczonym został na rzecz Komitetu Ochron na sumie 14,500 rsr. na dobrach Limanowa z przyległościami.

VI.

Składki stałe roczne.

Baranowski Teodor	złr.	20 —	c.	
Brzeziński Józef	„	5 —	„	
Drożdziewicz ks.	„	10 —	„	
Dunajewski ks. kan.	„	7 —	„	50
Estreicherowa Antonina	„	5 —		
Grabowski Kazimierz	„	18 —		
Helclowa Anna	„	100 —		
Jakubowska Marya	„	10 —		
Jastrzębska Marya	„	25 —		
Kremer Aleksander	„	5 —		
Krywult Adam	„	5 —		
Lasocka Felicya	„	25 —		
Małachowska hr. Helena	„	25 —		
Makowski Michał	„	5 —		
Moszyński hr. Piotr	„	200 —		
Muczkowski Stefan	„	5 —		
Paszkowski Franciszek	„	12 —	c.	50
Paszkowski Leon	„	15 —	„	

Potocka hr. Zofia	złr.	341	—	c. 25
Potocka hr. Katarzyna	„	250	—	
Ściborowski Władysław	„	3	—	
Szlachtowska Helena	„	10	—	
Teliga ks. Prałat	„	25	—	
Wojtarowicz ks. Biskup	„	25	—	

Dary jednorazowe

SS. ś. p. Leona hr. Skorupki przez ks. Dunajewskiego	złr.	25	
Resursa mieszczańska część dochodu z zabawy	„	15	c. 10
Ze sprzedarzy darów	„	43	
Hajka Fl.	„	5	
Hr. C. i H. Małachowskie	„	10	
Miarczyński Ignacy	„	10	

Dary w Ochronach złożone.

Ochrona I. św Kajetana.

Styczeń. P. Molęcki pakę pierników. *Luty.* Op. hr. Lasocka na podwieczorek dla dzieci 1 złr. *Kwiecień.* P. Molęcki pakę pierników. *Lipiec.* P. Pruszyńska kilka sztuk męzkiego ubrania i 2 sukienki. *Wrzesień.* Ks. Bukowski z bractwa Miłosierdzia 10 elementarzy, 10 tabliczek i pudełko krédy. JE Ks. Schindler kosz śliwek. *Październik.* P. Nowakowska dla dzieci złr. 6 c. 10. JE. ks. Schindler kosz jabłek. *Listopad* JE. ks. Schindler kosz jabłek. P. Senator Hoszowski 9 egzemplarzy nowenny do Niep. P. N P. P. Brzeziński na gwiazdkę dla dzieci złr. 5. Ks. Droździewicz na gwiazdkę dla dz. 5 złr. *Grudzień.* P. Makowska na gwiazdkę dla dz. 5 złr. P. Górska na gwiazdkę dla dz. 5 złr. P. Łuszczkiewiczowa kilka sztuk ubrań dla chłopczyków i na trzewiki dla biédnych dzieci 3 złr. Ks. prałat Spithal na gwiazd. dla dz. złr. 12 c. 50. P. Beym barchanu 35 łokci na

ubrania dzieci. Op. Helclowa na ubranie dla biédnych dzieci 5 złr. Op. gł. hr. Małachowska na gwiazdkę dla dzieci 5 złr. P. hr. Wodzicka na gwiazdkę dla dz. 1 złr. JE. ks. Schindler koszyk orzechów i dla dzieci 5 złr. P. Zaleska na gwiazdkę dla dz. 2 złr. P. Jełowicka kilka sztut ubrań, kilka koszulek i kilka łokci płótna. P. Kurkiewiczowa kilka sztuk starych ubrań. P. Krzyżanowska ubrań kilka nowych dla dzieci 9 strucli. Op. hr. Lasocka 6 sukienek i 6 par majtek dla chłopców. Op. Krywult paczkę fig i chleba świętojańskiego. P. Dobińska barchanu na sukienkę. Ks. Piwowoński pakę pięknych fig. 2 pacz. orzechów i pierników. P. Pruszyński na gw. dla dzieci 2 złr. Op. Jakubowska na gw. dla dzieci 1 złr. P. Molęcki 200 pierniczków ładnych i na obrazki 1 złr. P. Jozefczykowa na gwiazdkę 4 złr. P. Łuszczkiewiczowa na gwiazdkę 2 złr. i paltocik ciepły. Op. Kremer na gwiazdkę 2 złr.. Ks. Jarynkiewicz dla dzieci 1 złr. P. hr. Hussarzewska na gwiazdkę 10 złr. P. Makowska dla ubogich dzieci 5 złr. Nieznajoma na gwiaz. 2 złr. P. Brzeziński na gwiazdkę 2 złr.

Ochrona II św. Stanisława.

Luty. P. Posułowska 11 ubrań dla chłopczyków, 3 ubrania dla dziéwcząt 5 par pończoch i trzewików 2 koszulki. Op. hr. Lasocka dla dzieci 1 złr. *Marzec.* P. Molęcki 5 paczek pierników. *Kwiecień* Ks. Spithal dla dzieci 2 złr. Op. Jakubowska 1 złr. *Czerwiec.* P. Molęcki z powodu uroczystości Serca Jez. paczkę. pierników P. Krupecka 1 złr. N. N. dla dzieci 5 złr. *Sierpień.* Osoba nieznajoma dla biédnych dzieci 5 złr. Osoba zwiedzająca ochronę 4 złr. P. Bensdorf dla dzieci 300 obraz. Osoba nieznajoma 4 ruble sr. *Październik.* Op. hr. Lasocka kosz śliwek. *Listopad.* P. Sen. Hoszowski 9 książeczek nowenny do N. Poczęcia NMP. Op. hr. Małachowska dla dzieci na śniadanie 1 złr. P. Bensdorf zabawek dużo dla dzieci. *Grudzień.* Op. Krywult pacz. fig i świętojańskich rożków. Op. hr. Lasocka 6 ubrań dla dziewczynek 40 czepeczków, 40 obraz. i pierników.

Ochrona III św. Józefa.

Luty. Op. hr. Lasocka na podwiecz. dla dz. 1 złr. majtek par 4 trzewików 6 par. *Marzec*. Op. Szlachtowska trzewików 3 pary, fartuszków 3 sukienkę 1. P. Molęcki pierników paczek 5. Op. Helclowa strucli 16 wina butelek 4. *Kwiecień*. Pewna osoba na podwieczorek 1 złr. *Czerwiec*. N. N. na podwiecz. 5 złr. i sukienek dla dziew. 2. P. Molęcki pierników dla dzieci 60. Z Komisaryjatu targowego cébuli, pietruszki sałaty koszów 2. *Lipiec*. Z Komisaryjatu targowego marchwi 1 wiąz. pietruszki 9 wiązek. *Sierpień*. P. Paszkowska sukienek dla dziew. 2. *Wrzesień*. Op. hr. Małachowska barchanu 20 łokci. *Październik*. Ks. J. H. na podwieczorek dla dzieci 1 złr. Op. hr. Małachowska na trzewiki 5 złr. *Grudzień*. Op. hr. Lasocka kilkanaście sztuk starego odzienia i obuwia. P. Paszkowska nowych koszulek 3, sukienek dla dziew. 3, pończoch 3 pary, berlaczy 3 pary, rękawków włócz. 3 p., szalików 3, chustek 3, piłeczek do zabawki 12 pudełeczek z łakociami 12. Op. Rutkowska jabłek kopę i orzechów koszyczek. Op. Krywult fig i chleba św Jana 1 paczkę. Op. Helclowa strucli dla dzieci 16 wina butelek 4. Op. hr. Lasocka sukienek dla dziewcząt 6 czepków 55, pierników 21 obrazków 40.

Ochrona IV św. Elżbiety.

Luty. Op. hr. Lasocka na podwieczorek 50 cent. *Maj*. Op. Ściborowski trzewiki katankę dla chłopca kaftanik dla dziewczynki *Czerwiec*. P. Molęcki piernicz. 60. *Listopad*. P. Hoszowski prezes T. D. 6 książeczek nowenny do N. M. Panny. Ks. Zygmunt Wołek kom. jen. XX. Augustyanów na podwieczorek 1 złr. *Grudzień*. Ks. Bukowski z funduszu ś. p. Soczyńskiego 8 książek początkowych. Op. Adam Krywult paczkę bakalii.

VII.

WYKAZ KASY Z ROKU 1875.

	PRZYCHÓD.	złr.	cent.		ROZCHÓD.	złr.	c.
I.	Składki stałe	1152	25	I.	Pensye i zasługi	1529	
II.	Dary	108	10	II.	Żywność	1612	4
III.	Opłata od dzieci	205	59	III.	Opał	470	
IV.	Zasiłek od Rządu i Miasta . . .	1050		IV.	Reperacye lokalów i sprawunki .	525	23
V.	Na stały fundusz gotówką . . .	5600		V.	Taxy, odsetki, podatki	267	$49\frac{1}{2}$
	i obl. ind. na fl. 1000 pożyczka			VI.	Druki sprawozdań i kwitariuszów	40	66
	m. k. fl. 20.			VII.	Najem lokalów, assekuracye . .	371	73
VI.	Odsetki od fund. hipotecznych .	777			Razem	4816	$15\frac{1}{2}$
VII.	Odsetki od pap. procentowych .	1478	07		Złożono do kasy oszczędności . .	100	
	Razem	10371	01		Koszta budowy Ochrony IV na Kazimierzu plac i koszta intabulacyi	9112	50
	Za sprzedane 8150 f. w obl. ind.	7019	68		Zakup. list. zast. g. 5% złr. 3000	2667	90
	Spłacony fundusz Al. Wężyka .	125			Rozchód ogólny	16696	$55\frac{1}{2}$
	Pozostałość kasowa z r. 1874 .	860	62		Pozostałość na rok 1876	1679	$75\frac{1}{2}$
	Przychód ogólny	18376	31		Ogółem jak przychód	18376	31
	Rozchód ogólny	16696	$55\frac{1}{2}$				
	Pozostałość z d. 1 stycznia 1876	1679	$75\frac{1}{2}$				

VIII.

Porównanie kosztu utrzymania pojedynczych Ochron.

	Ochrona I.		Ochrona II.		Ochrona III.		Ochrona IV.	
	złr.	cent.	złr.	cent.	złr.	cent.	złr.	cent.
Pensye i zasługi	456	—	258	—	458	—	357	—
Żywność	470	46	421	71	393	72	326	15
Opał	120	—	120	—	120	—	110	—
Reparacye i sprawunki . . .	364	81	—	—	109	65	50	77
Taxy, drobne, wspólne rozłożone na 4 Ochrony . . .	30	34	32	98	32	98	32	97
Podatki, odsetki	4	97 1/2	—	—	38	91	135	—
Najem lokalów i asekuracye .	9	17	150	—	6	16	206	40
Razem	1455	75 1/2	982	69	1159	42	1218	29